

Ryszard Żmuda

Biblioteka Główna UM w Łodzi (2002-2009)

Forum Bibliotek Medycznych 3/1 (5), 578-599

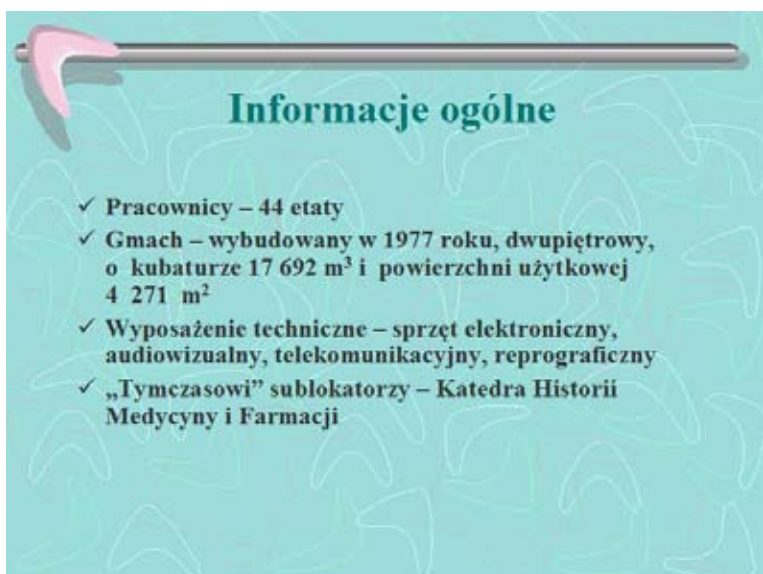
2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dr Ryszard Żmuda
Łódź – UM

BIBLIOTEKA GŁÓWNA UM W ŁODZI (2002-2009)

Gmach biblioteki uczelnianej

Iglaki wokół biblioteki

Struktura organizacyjna systemu biblioteczno-informacyjnego Uczelni Biblioteka Główna

- **Dyrekcja**
- **Sekretariat**
- **Oddział Administracyjno-Gospodarczy**
- **Oddział Gromadzenia Zbiorów**
- **Oddział Opracowania Zbiorów**
- **Oddział Udostępniania Zbiorów**
- **Czytelnia Ogólna**
- **Wypożyczalnia Miejsowa**
- **Wypożyczalnia Międzybiblioteczna**

-
- **Pracownia Reprograficzna**
 - **Oddział Zbiorów Specjalnych**
 - **Oddział Informacji Naukowej**
 - **Oddział Przechowywania, Ewidencji i Konserwacji Zbiorów**
 - **Oddział Bibliotek Zakładowych**

- **Biblioteki Zakładowe**

- Wydziału Farmaceutycznego
- Wydziału Lekarsko-Dentystycznego
- Wydziału Wojskowo-Lekarskiego
- Katedry Pediatrii
- Zakładu Anatomii Prawidłowej i Klinicznej
- Międzyuczelnianej Katedry Nauk Humanistycznych

Inne biblioteki

- Zakładu Biologii i Parazytologii Lekarskiej
- Zakładu Mikrobiologii Lekarskiej i Immunologii
- Zakładu Mikrobiologii Farmaceutycznej
- Katedry Patomorfologii
- Zakładu Biochemii Lekarskiej
- Katedry Endokrynologii
- Katedry Higieny i Epidemiologii
- Katedry Medycyny Sądowej
- Katedry Patofizjologii
- Katedry Historii Medycyny i Farmacji
- Katedry Ortopedii
- Katedry Kardiologii
- Katedry Dermatologii
- Kliniki Gruźlicy i Chorób Płuc
- Katedry Psychiatrii
- Katedry Medycyny Nuklearnej
- Centrum Nauczania Języków Obcych

Stan zbiorów Biblioteka Główna

Rok	Druki zwarte (vol.)	Wydawnictwa ciągłe (vol.)	Zbiory specjalne (jedn.)	Razem (jedn.)
2002	209 822	64 213	46 143	320 181
2003	211 109	64 990	49 361	325 460
2004	212 582	66 275	49 519	328 376
2005	215 102	67 045	49 666	331 813
2006	207 165	67 694	49 821	324 680
2007	208 918	68 579	50 000	327 677
2008	209 847	69 836	50 220	329 903
2009	214 923	70 693	50 376	335 992

Biblioteki zakładowe

Rok	Druki zwarte (vol.)	Wydawnictwa ciągłe (vol.)	Zbiory specjalne (jedn.)	Razem (jedn.)
2002	82 818	33 750	46 437	163 005
2003	83 696	33 646	43 404	160 746
2004	84 444	33 917	43 110	161 771
2005	84 814	33 128	43 419	161 361
2006	84 749	31 503	43 419	159 671
2007	84 803	31 761	43 381	159 945
2008	84 571	28 164	43 381	156 116
2009	85 538	28 375	43 381	157 294

Zbiory ogółem System biblioteczno-informacyjny

Rok	Liczba vol./jednostek (książki, czasopisma, zbiory specjalne)
2002	483 186
2003	486 206
2004	490 147
2005	493 174
2006	484 351
2007	487 622
2008	486 023
2009	493 290

Wpływ księgozbioru Biblioteka Główna

Rok	Wydawnictwa zwarte (książki, prace zbiorowe)				Wydawnictwa ciągłe (czasopisma, serie wydawnicze)											
	woluminy				tytuły											
	Zakup		Dary		Wymiana		Za regularne		Prenumerata		Dary		Wymiana			
	pol.	zagr.	pol.	zagr.	pol.	zagr.	pol.	zagr.	pol.	zagr.	pol.	zagr.	pol.	zagr.		
	37 000				837											
2002	490	30	191	198	115			565	20	52						
	406	89	36	191	96	103	115	284	271	8	12	28	24			
	1 601				899											
2003	471		799	200	104			524	25	49						
	383	108	672	128	143	66	104	330	194	12	14	27	22			
	1 761				626											
2004	905		443		247		85		519		55		52			
	798	188	438	5	130	117	85	325	194	37	18	31	21			

Rok	Druki zwarte								Czasopisma													
	woluminy								tytuły													
	Zakup		Dary		Wymiana		Za zapobiegane		Prenumerata		Dary		Wymiana									
	pol	zagr	pol	zagr	pol	zagr	pol	zagr	pol	zagr	pol	zagr	pol	zagr								
	1 993								627													
2005	1 224	521	28	210	-	520	61	46	1 077	157	512	9	28	-	210	-	338	182	39	22	31	15
	1 928								716													
2006	1 064	470	302	92	-	535	89	92	901	183	489	1	183	119	02	-	354	181	86	23	54	38
	2 833								771													
2007	1 567	622	130	514	-	541	139	91	1 423	144	519	3	113	17	514	-	357	184	101	38	61	30
	2 243								691													
2008	1 223	752	114	154	-	492	76	53	1 109	114	744	8	92	22	154	-	330	162	57	19	34	19
	5334								567													
2009	3 687	1 703	72	34	-	417	72	78	3 659	28	1 703	-	57	15	34	-	331	86	55	17	53	26

Zbiory specjalne Biblioteka Główna

Rok	Zakup	Inne wpływy	Razem
2002	4	90	94
2003	-	3217	3217
2004	6	149	155
2005	4	146	150
2006	9	146	155
2007	8	171	179
2008	2	218	220
2009	-	156	156

Czasopisma drukowane i elektroniczne Biblioteka Główna

Rok	Liczba tytułów	
	polskie	zagraniczne
2002	330	307
2003	369	230
2004	393	233
2005	408	219
2006	474	242
2007	519	252
2008	421	200
2009	439	128

Prenumerata czasopism System biblioteczno-informacyjny

Rok	Tytuły		
	polskie	zagraniczne (w tym online)	% tytułów online w czasopismach zagranicznych
2002	461	207 (110)	53,14
2003	400	231 (170)	73,59
2004	379	232 (146)	62,93
2005	399	219 (134)	61,18
2006	411	216 (172)	79,62
2007	428	223 (168)	75,33
2008	407	196 (161)	82,14
2009	419	103 (83)	80,58

Formy działalności biblioteki uczelnianej

➤ Naukowa

- organizowanie konferencji naukowych
- dokumentacja publikacji pracowników Uczelni
- rejestracja, przechowywanie i udostępnianie rozpraw doktorskich i habilitacyjnych
- opracowanie i ogłaszanie drukiem Bibliografii publikacji pracowników Uczelni
- redagowanie czasopism uczelnianych: *Kronikarza* i *Biuletynu Informacyjnego UM*
- tworzenie i utrzymanie retrospektywnej bazy danych Łódzkiej bibliografii regionalnej

➤ Dydaktyczna

- *Przysposobienie biblioteczne* (dla studentów I roku wszystkich kierunków studiów)
- *Informacja naukowa* (dla doktorantów)
- wakacyjne praktyki zawodowe studentów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej
- praktyki zawodowe pracowników bibliotek naukowych

-
- szkolenie użytkowników informacji naukowej
 - wystawy nowych nabytków i okolicznościowe (jubileusze Uczelni i profesorów, doktoraty *honoris causa*, dorobek artystyczny pracowników)
 - kiermasze i promocja książki krajowej i zagranicznej

➤ Usługowa

- wykonywanie odbitek kserograficznych artykułów z czasopism naukowych
- wypożyczanie księgozbioru
- przeszukiwanie baz danych
- udostępnianie w czytelniach: książek, czasopism, zbiorów specjalnych
- skanowanie artykułów z czasopism i przesyłanie w postaci plików pdf na konto poczty elektronicznej zamawiającego użytkownika informacji naukowej w systemie *doc@med*
- zakładanie i zarządzanie na serwerze pocztowym kontami czytelników
- sporządzanie kwerend bibliograficznych
- wymiana publikacji Uczelni
- pomoc czytelnikom przy korzystaniu z Internetu

Osiągnięcia

- Komputerowe stanowiska pracy, częściowo wyposażone w nowe meble biblioteczne
- Dostęp do światowych źródeł informacji naukowej z medycyny i nauk pokrewnych (bazy danych, czasopisma tradycyjne i elektroniczne)
- Rozbudowa sieci internetowej przy wykorzystaniu łączy światłowodowych
- Sporządzanie spisu bibliograficznego dokumentującego dorobek piśmienniczy pracowników Uczelni
- Redagowanie ogólnopolskiego półrocznika „Forum Bibliotek Medycznych” / Medical Library Forum (2008-)
- Wyposażenie biblioteki uczelnianej w nowoczesny sprzęt informatyczny, reprograficzny, audiowizualny
- Konferencja naukowa (międzynarodowe – 1998, ogólnopolskie – 1983, 1995, 2009, regionalne – 1996)
- Uczestnictwo w Konsorcjum LASB
- Zajęcia dydaktyczne z *Przysposobienia bibliotecznego* metodą on-line
- Komputerowe zamawianie książek i czasopism

Plany na przyszłość

- Opracowywanie i redagowanie: bibliografii dorobku piśmienniczego pracowników UM, katalogu rozpraw doktorskich i habilitacyjnych UM, *Kronikarza*
- Prowadzenie zajęć dydaktycznych: *Przysposobienia bibliotecznego* przez Internet (dla studentów I roku wszystkich kierunków studiów, w tym anglojęzycznych), *Informacji naukowej* dla doktorantów
- Uzupełnienie sprzętu komputerowego
- Stworzenie biblioteki cyfrowej
- Digitalizacja części księgozbioru, w tym zbiorów specjalnych (stare druki, dysertacje) oraz wydawnictwa Uczelni (podręczniki, skrypty) bibliografie, informatory dla studentów składy osobowe, czasopisma AM, WAM, UM
- Utworzenie biblioteki składowej (poza gmachem Biblioteki Głównej)
- Retrospektywne opracowanie katalogu komputerowego
- Podwyższanie kwalifikacji zawodowych, dydaktycznych i naukowych przez pracowników

-
- Katalogi kartkowe udostępniane on-line (w trakcie realizacji)
 - Utworzenie Pracowni Multimedialnej oraz Pracowni Introligatorskiej
 - Restrukturyzacja (redukcja zatrudnienia, zmiana struktury organizacyjnej)
 - Rezygnacja z części czasopism drukowanych na rzecz elektronicznych
 - E-learning studentów, doktorantów, pracowników

Refleksje

Reasumując należy stwierdzić, że Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego w Łodzi otrzymała w 2002 roku dobre warunki do pracy bieżącej i dalszego rozwoju. Przyczyniły się do tego m. in. Prawidłowo prowadzona działalność, posiadane zasoby, wyposażenie techniczne i lokale, ale przede wszystkim wartościowi pracownicy Bibliotek Głównych AM i WAM.

Powszechnie wiadomo, iż odpowiedni pracownicy, w tym zwłaszcza kierownicy (wiek, wykształcenie, ilość etatów, predyspozycje intelektualne, osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i zawodowe, podwyższanie kwalifikacji, pracowitość i zaangażowanie dla dobra Uczelni), znaczny ilościowo i jakościowo krajowy i zagraniczny księgozbiór oraz inne nośniki bibliograficzne i faktograficzne informacji naukowej, zwłaszcza bazy danych i czasopisma elektroniczne w tym pełnotekstowe, nowoczesne – sukcesywnie odnawiane – wyposażenie techniczne oraz niezbędne znaczne środki finansowe decydują o prawidłowym i właściwym rozwoju biblioteki szkoły wyższej.

Wybudowanie Bibliotece Głównej AM samodzielnego gmachu w 1977 roku – pomimo znacznych usterek – było ogromnym sukcesem dyrektora lek. med. Juliana Dmitrowicza. Ten fakt ułatwiał w następnych latach zorganizowanie wartościowego warsztatu pracy – z tradycyjnymi formami funkcjonowania – dyrektor Jadwidze Piotrowskiej, która w mojej opinii była najznakomitszą bibliotekoznawcą w dziejach Akademii Medycznej w Łodzi.

Lek. Julian Dmitrowicz
(1955 – 1978)

Mgr Jadwiga Piotrowska
(1982 – 1990)

Nowoczesność związana z komputeryzacją i informatyzacją pracy w bibliotece wkroczyła do naszej księżnicy, gdy funkcję Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą AM pełnił prof. dr hab. Julian Liniński, a Fundacja Andrew W. Mellona z USA na czele z prof. dr Richardem E. Quandtem przyznała grant dla 11 łódzkich bibliotek naukowych, który umożliwił zakup komputerowego systemu bibliotecznego „Horizon” firmy Dynix oraz wyposażenie w niezbędny sprzęt informatyczny. Dokonano wówczas odrobienia zaległości w ciągu jednego roku za poprzednie dziesięć lat. Następni Proktorzy ds. Nauki – prof. dr hab. Tadeusz Robak, prof. dr hab. Paweł Piotr Liberski i prof. dr hab. Radzisław Kordek – bardzo dbali o dalszy rozwój biblioteki uczelnianej.

Prof. dr hab. Julian Liniński
Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą
(1990 – 1996)

Od lewej: dr Ryszard Żmuda, prof. dr Richard E. Quandt, mgr Grażyna Łukasiewicz,
dr Józef Robowski

Dzięki ogromnej życzliwości i poparciu finansowemu władz Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, na czele z IM Rektorami: prof. dr hab. Andrzejem Lewińskim i prof. dr hab. Pawłem Górskim, Prorektorami ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą – prof. dr hab. Tadeuszem Robakiem, prof. dr hab. Pawłem Piotrem Liberskim i prof. dr hab. Radzisławem Kordkiem oraz Przewodniczącymi Rady Bibliotecznej – prof. dr hab. Michałem Karaskiem i prof. dr hab. Jackiem Bartkowiakiem, udało się nam rozwinąć i utrzymać na poziomie europejskim, na miarę XXI wieku, zarówno Bibliotekę Główną jak i cały system biblioteczno-informacyjny naszej Uczelni.

Rektorzy Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Prof. dr hab.
Andrzej Lewiński
(2002 – 2008)

Prof. dr hab.
Paweł Górski
(2008 –)

Prorektorzy ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą

Prof. dr hab.
Tadeusz Robak
(1996 - 2002)

Prof. dr hab.
Paweł Piotr Liberski
(2002 - 2008)

Prof. dr hab.
Radzisław Kordek
(2008 -)

Przewodniczący Rady Bibliotecznej AM / UM

Prof. dr hab.
Michał Karasek
(1985 - 2009)

Prof. dr hab.
Jacek Bartkowiak
(2009 -)

Rada Biblioteczna (2006 – 2008)

Od lewej: siedzą – prof. Michał Karasek, prof. Elżbieta Czarnecka, dr Ryszard Żmuda, stoją – mgr Anna Strumiłło, prof. Jacek Bartkowiak, prof. Grażyna Śmiech-Słomkowska, prof. Magdalena Wochna-Sobańska, prof. Małgorzata Karbownik-Lewińska, prof. Lech Polis, prof. Grażyna Broniarczyk-Dyła, mgr Ewa Węczorek, prof. Elżbieta Waszczykowska, Michał Matyjaszczyk, mgr Izabela Nowakowska, lek. Maciej Biały, mgr inż. Witold Kozakiewicz

Rada Biblioteczna (2008 – 2012)

Od lewej: stoją – mgr inż. Witold Kozakiewicz, mgr Izabela Nowakowska, dr Ryszard Żmuda, mgr Anna Strumiłło, mgr Piotr Cichocki, siedzą – prof. dr hab. Katarzyna Winczyk, prof. dr hab. Elżbieta Pastwa, prof. dr hab. Jacek Bartkowiak, prof. dr hab. Magdalena Wochna-Sobanska, prof. dr hab. Elżbieta Waszczykowska

Dyrekcja Biblioteki Głównej

Dr Ryszard Żmuda (1990 -)

Mgr Grażyna Łukasiewicz (1991 - 2005)

Mgr Anna Strumiłło (2005-)

Mgr inż. Witold Kozakiewicz (2005-)

Kierownicy

Od lewej: siedzą – mgr Anna Strumillo, Jadwiga Ścierwica, mgr Małgorzata Więcek-Palmowska, mgr Jolanta Cwer, mgr Ewa Wieczorek, mgr Grażyna Łukasiewicz, stoją – dr Ryszard Żmuda, Monika Lessen, mgr Izabela Nowakowska, mgr Anna Andrzejewska, mgr inż. Witold Kozakiewicz, mgr Jolanta Stasiak

Sekretariat

Beata Kasperska-Grams

Mgr Marta Szymczak

Mgr Monika Opiola

Mgr Paulina Niedbala

Mgr Magdalena Najder

Pracownicy

Od lewej: sędzia – Lilijanna Aszkiełonec, mgr Iwona Dziugań, mgr Krystyna Trzcinska, mgr Roman Wotajczyk, mgr Barbara Grabińska, dyrektor – dr Ryszard Żmuda, mgr Grażyna Łukasiewicz, mgr Barbara Krupińska-Stachera, Józef Świsstek, Genowefa Kwiatkowska, mgr Jolanta Cwer, stoją – mgr Agnieszka Kupis, dr Maria Jakubowska, mgr Barbara Skalska, Małgorzata Strzelczyk, Bożenna Chmielecka-Konieczna, mgr Małgorzata Więcek-Palmowska, Lidia Pura, Monika Lessen, Jadwiga Ścierwička, mgr Bogumiła Wiktorowska, Paulina Fotyga mgr Izabela Nowakowska Jadwiga Bankowska, mgr Lucja Krzewińska, Mirosława Andrzejczak, Izabela Antonowicz-Kościkowicz, mgr Wiesław Wołski, Anna Kubicka, mgr inż. Witold Kozakiewicz, Elżbieta Konopka, mgr Barbara Grała, mgr Jolanta Stasiak, Beata Kasperska-Grams, mgr Urszula Przewieś, Jolanta Piechota, mgr Anna Andrzejewska, mgr Ewa Wieczorek, Urszula Zauder, mgr Tomasz Ostrowski, mgr Anna Strumiłło, Zbigniew Józwiak (2005)

Od lewej: sędzia – Jadwiga Ścierwička, mgr Ewa Wieczorek, mgr Bogumiła Wiktorowska, mgr Maria Pędziwiatr, mgr Barbara Krupińska-Stachera, mgr Lucja Krzewińska, mgr Barbara Skalska, dr Maria Jakubowska, mgr Krystyna Breker, Paulina Fotyga, mgr Izabela Nowakowska, stoją w I rzędzie – mgr Barbara Grała, mgr Alicja Malinowska Urszula Zauder, Bożenna Chmielecka-Konieczna, mgr Urszula Przewieś, mgr Agnieszka Kupis, mgr Bogumiła Bruc, mgr Renata Leszczyńska, Jolanta Piechota, Lilijanna Aszkiełonec, mgr Narcyza Miłkowska, Izabela Antonowicz-Kościkowicz, mgr Małgorzata Więcek-Palmowska, mgr Monika Opiola, mgr Anna Strumiłło, mgr Anna Andrzejewska, Jadwiga Bankowska, mgr Iwona Dziugań, mgr Magdalena Kaźmierczak, Małgorzata Strzelczyk, mgr Jolanta Stasiak, stoją w II rzędzie – Zbigniew Józwiak, mgr Wiesław Wołski, mgr inż. Witold Kozakiewicz, dyrektor – dr Ryszard Żmuda, mgr Piotr Cachocki, Wojciech Kayzer, Tadeusz Grabowski, mgr Krzysztof Wiktorowski, Konrad Żurek (2008)

Informacja Naukowa

Od lewej: stoją – mgr Bogumiła Bruc, mgr Ewa Wieczorek, Urszula Zauder, mgr Alicja Malinowska, siedzi – Bożenna Chmielecka-Konieczna

Czytelnia

Od lewej: mgr Renata Leszczyńska, mgr Małgorzata Wićcek-Palmowska, Małgorzata Strzelczyk

Wypożyczalnia

Od lewej: siedzą – Paulina Fotyga z kotem Wampnem, Mirosława Andrzejczak, stoją – Konrad Żurek, Monika Lessen

Biblioteka Wydziału Farmaceutycznego

**Biblioteka Wydziału
Lekarsko-Dentystycznego**

**Biblioteka Wydziału
Wojskowo-Lekarskiego**

